

DESATERO MODERNÍHO ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Česká asociace odpadového hospodářství, Spolek veřejně prospěšných služeb a Sdružení komunálních služeb plně podporují cíle Evropské unie, které usilují o redukci skládkování komunálních odpadů a posilují roli třídění. Jmenované subjekty reprezentují téměř 90 % trhu služeb nakládání s komunálními odpady v České republice. Coby členská země Evropské unie by měla Česká republika v roce 2030 (případně 2035) recyklovat a separovat 65 % komunálních odpadů. Na skládky by mělo být v roce 2030 (2035) odkládáno maximálně 10 % odpadů.

Česká asociace odpadového hospodářství, Spolek veřejně prospěšných služeb a Sdružení komunálních služeb přicházejí jako první s uceleným souborem opatření, která zajistí, že Česká republika dokáže splnit cíle navrhované v evropském balíčku oběhového hospodářství. Mezi tato opatření patří:

1. **Četnější a lépe dostupné popelnice na tříděný odpad.** Abychom dosáhli vyšší míry třídění a úbytku směsného komunálního odpadu, je potřeba zlepšit primární separaci u původců. Přimět lidi více třídít přitom není tak těžké. Praxe firem ukázala, že dostane-li rodinný dům vlastní popelnici na plast, papír a biologický odpad, jím vyprodukované množství směsného komunálního odpadu může klesnout až o polovinu.
2. **Daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů a výrobků z odpadů.** Účinnou cestou, jak posílit materiálové využití odpadů, je nastavit nižší DPH nebo menší zatížení ceny práce v recyklačním průmyslu. Tato opatření doporučuje i Evropská komise.
3. **Upřednostnění recyklovaných výrobků ve veřejných zakázkách.** Česká republika by měla ideál oběhového hospodářství, ke kterému se hlásí, také podpořit činy. Při hromadných nákupech pro státní správu, výstavbě dálnic i dalších veřejných zakázkách by měly mít přednost recyklované výrobky nebo materiály.
4. **Rovný přístup, technologická neutralita, tržní prostředí.** Česká legislativa nesmí podléhat tlaku silných lobbistických skupin – není možné zvýhodnit jednu technologii (např. spalovny) před ostatními (třídění, recyklace) účelovým nastavením povinností v zákoně. (Výjimku představují skládky, které mají být zákonem omezeny.) Chceme-li se vyhnout opakování trpké zkušenosti s fotovoltaikou, technologické přístupy si musejí být v legislativě rovny a volně mezi sebou soutěžit, a to v intencích evropské hierarchie nakládání s odpady.
5. **Zpracování odpadu na třídících linkách.** Technologické třídění směsného komunálního odpadu je významným krokem na cestě k budoucnosti, v níž bude skládkování hrát minimální roli. Směsný odpad stále obsahuje řadu surovin pro možné materiálové využití a také energii. Naopak inertní a nevyužitelné složky mají být vytrženy a odstraněny.
6. **Povinné třídění biologického odpadu.** Separace biologicky rozložitelného odpadu (BRKO) do speciálních hnědých popelnic se postupně zavádí v řadě obcí, což je velmi pozitivní. Důsledné třídění BRKO umožní lepší využití odpadů k výrobě kompostu nebo bioplynu a také povede ke snížení objemu směsného odpadu ukládaného na skládky či spalovaného ve spalovnách.

- 7. Rozvoj výroby a využití paliv z vyříděných odpadů po vzoru EU.** Co nemůže být po separaci na třídící lince materiálově využito, může posloužit jako palivo odpovídající evropské normě. Tato paliva mohou být v souladu s legislativou EU využívána v cementárnách, teplárnách či elektrárnách. Na skládku patří pouze odpad, který se nehodí k výrobě dalšího materiálu ani nemá energetický potenciál.
- 8. Stabilnější právní prostředí pro trh s palivy z odpadů.** Česká republika na rozdíl od Rakouska, Německa nebo Itálie postrádá vyhlášku k palivům z odpadů, která je předpokladem úspěšného rozvoje trhu s touto komoditou. Paliva z odpadů je potřeba, podobně jako v jiných státech, vyrábět také z části materiálově nevyužitelného směsného odpadu. Přispěje to k vyššímu energetickému využití odpadů.
- 9. Lepší legislativa pro provoz třídících linek.** Mají-li v České republice fungovat technologie na třídění odpadů a výrobu paliv z odpadů, je nutné upravit vyhlášku 294/2005 Sb. Ta v současné době de facto nutí provozovatele linek, aby vozili do spalovny i zbytkový nevyužitelný odpad po vyřídění, který prakticky nehoří. Naopak směsné odpady bez jakékoli úpravy je možno nově volně skládkovat. To je podle nás závažná chyba a je třeba ji opravit. Parametr výhřevnosti by měl být nastaven na 6 MJ/kg ve standardním vzorku odpadu, nikoliv v sušině. Následně by se v ČR postavila řada třídících linek, což by vedlo k redukci odpadů ukládaných na skládky a k důkladnějšímu vytěžení využitelných složek směsného odpadu.
- 10. Navýšení skládkovacího poplatku ano, ovšem nikoli dle potřeb spaloven, ale úměrně dle objektivní potřeby ke splnění Evropského cíle k omezení skládkování.** Vývoj českého odpadového hospodářství od roku 2009 ukazuje, že evropský cíl ohledně omezení skládkování na 10 % k roku 2030/35 může Česká republika splnit při zachování stávajícího trendu. Výše poplatku od roku 2009 nevzrostla, a přesto objem komunálního odpadu odloženého na skládky každoročně klesá. Ke čtyřnásobnému zvýšení poplatku, které navrhují zastánci spalování odpadů, proto není objektivní důvod. Jsme pro mírné navýšení poplatku, kdy nárůst musí být podložen pečlivou ekonomickou analýzou a nesmí neúměrně zvýšit cenu, kterou za svoz a zpracování odpadů platí obce či občané.